

عنوان مقاله:

بررسی تطبیقی ارجمندی آیین می زد در شاهنامه فردوسی و متون پهلوی ساسانی

محل انتشار:

جستارنامه ادبیات تطبیقی، دوره 6، شماره 20 (سال: 1401)

تعداد صفحات اصل مقاله: 24

نویسندگان:

فرزاد دولتخواه - دانشجوی دکتری زبان و ادبیات فارسی، واحد اهر، دانشگاه آزاد اسلامی، اهر، ایران

رامین صادقی نژاد - استادیار گروه زبان و ادبیات فارسی، واحد اهر، دانشگاه آزاد اسلامی، اهر، ایران

رسول عبادی - استادیار زبان و ادبیات عربی، واحد اهر، دانشگاه آزاد اسلامی، اهر، ایران.

خلاصه مقاله:

مهمان‌نوازی و پذیرایی از میهمان از ویژگی‌های مشخص و نشانگر هویت فردی و اجتماعی ایرانیان است. می‌زد (myzad) به معنای سور و سفره پذیرایی از میهمان یا همان آیین خوان نهادن است. ارجمندی خوان گستردن برای میهمان، یکی از بارزترین نمودهای مهمان‌نوازی در میان ایرانیان باستان می‌باشد که در متون پهلوی ساسانی، بدان اشاره و در مورد چند و چون و ارجمندی آن، موضوعاتی عنوان شده است. از طرفی شاهنامه فردوسی، اثری گران سنگ است که می‌توان در آن، بازتاب آیین‌های کهن و باستانی زرتشتیان از جمله خوان نهادن را به مطالعه نشست. در این نوشته، سعی کرده‌ایم با بررسی تطبیقی سنت باستانی می‌زد در متون پهلوی و شاهنامه فردوسی، وجوه ارجداشت میهمان و ارجمندی این آیین باستانی را نشان دهیم. گشاده‌روی میزبان، قربانی کردن حیوان به ویژه گوسفند و بره برای میهمان، پختن دانه‌های گیاهی با شیر در هرکاره، انداختن نان بر سفره، آوردن شیر و سرکه بر سرخوان؛ فراخواندن مهمان بر سر خوان و همراهی با میهمان برای غذا خوردن، مهربانی کردن با میهمان، گرفتن برسم به دست و خواندن باج (=واژ: باژ) یا همان نیایش در کنار آتش مقدس، هنگام غذا خوردن، بستن دهان هنگام غذا خوردن و شستن دست‌ها و خواندن زمزم بعد از خوردن غذا از نشانه‌های بارز بزرگداشت مهمان در آیین باستانی می‌زد می‌باشد که در جای جای شاهنامه و متون پهلوی ساسانی بدان‌ها اشاره شده است.

کلمات کلیدی:

باژ، برسم، زمزم، شاهنامه فردوسی، می‌زد

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1764365>

